

IN MEMORIAM

VOICU ENĂCHESCU - 61 de ani consacrați artei corale românești

Melania Turcu

La scurt timp după extraordinarul concert aniversar al Corului de Cameră „Preludiu”, care anul acesta a împlinit 50 de ani de existență, vestea plecării dintre noi a dirijorului și fondatorului formației, maestrul Voicu Enăchescu (n. 1943), a îndoliat profund întreaga lume muzicală autohtonă și nu numai.

Celui ce a investit 49 de ani în modelarea și desăvârșirea acestui ansamblu care se situează în zona de vârf a formațiilor de profil din țară, se cuvine să-i aducem prezentele rânduri ca un modest omagiu, în semn

de prețuire și apreciere față de contribuția majoră pe care a avut-o în promovarea muzicii corale românești pe plan național și internațional.

Personalitatea complexă a lui Voicu Enăchescu s-a reflectat atât în calitatea sa de dirijor - principala arie de activitate, cât și în cele de manager al Centrului Național de Artă „Tinerimea Română” între 1991-2014 și de președinte al Asociației Naționale Corale din România, funcție pe care a deținut-o din 1998 până când a trecut în eternitate.

Cele trei ipostaze, pe care voi încerca în cele ce urmează să le descriu în linii mari și care definesc parcursul profesional al maestrului Voicu Enăchescu, au același numitor comun - muzica corală, lucru confirmat chiar de dirijor: „... cred că muzica corală reprezintă rostul existenței mele [...]” (în Grigore Constantinescu, *Corul Preludiu 1972-2002. Trei decenii cu muzica*, Editura Ares, București, 2002, pag. 165)

Contactul cu muzica de cor s-a produs de timpuriu, Voicu Enăchescu frecventând, începând cu vârsta de 7 ani, repetițiile corului bărbătesc din satul natal Brănești (Dâmbovița), cor cu o tradiție de peste 60 de ani, condus de învățătorul Dumitru Bendic care avea să devină primul profesor de vioară al maestrului. Totodată, participarea în calitate de cantor la slujbele oficiate de tatăl său, preotul paroh din sat (și fost elev al lui George Breazu la Seminarul Central din București), i-a „hrănit” și mai mult dragostea pentru acest gen muzical.

Pe toată durata cursurilor liceale întreprinse la Colegiul Național „Matei Basarab” din București, Voicu Enăchescu reia studiul viorii cu profesorul Minu Andronic, activând în orchestra liceului și devenind concomitent, membru al Corului de Copii „Radio” fondat și condus atunci de Ion Vanica. Maestrul mărturisea că experiența pe care a trăit-o alături de colegii din Corul de copii și de dirijorul Ion Vanica, l-a determinat în mare măsură să își îndrepte pașii către dirijatul de cor.

Ca atare, din 1962, Voicu Enăchescu își continuă studiile muzicale la Academia de Muzică din București - deși inițial nu fusese admis din pricina statutului său (fiu de preot, deci „incompatibil” cu ideologia comunistă) -, la secția de dirijat coral, sub îndrumarea lui Petre Crăciun și Constantin Romașcanu. Pentru cel care avea să devină dirijorul Voicu Enăchescu, maeștrii de cor Ion Vanica, Petre Crăciun și Nicolae Ciobanu (dirijorul principal al Corului Universității din București) au constituit modele inspiraționale, fără a omite admirația declarată pentru Dorin Pop, fondatorul binecunoscutei Corale „Cappella Transylvanica” de la Cluj.

De acum începe efectiv activitatea dirijorală a lui Voicu Enăchescu, o activitate bogată, intensă și împlinitoare, care avea să-l propulseze în

elita dirijorilor de cor din România. Așadar, la începutul anilor 1960 devine dirijor secund și mai apoi principal (din 1965) al Corului Universității din București, alături de care obține rezultate notabile la concursurile de profil organizate în cele mai importante orașe din țară: București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, dar este numit și asistent în conducerea Corului C.F.R. De asemenea, între 1970-1974 este ales în funcția de metodist și pus în fruntea Corului Casei Studenților din București, unde își va fonda în 1972 propriul ansamblu, „Preludiu”.

De unde nevoia aceasta de a înființa un alt cor deși avea deja alte trei formații pe mână? O explică chiar maestrul Voicu Enăchescu: „... simțeam nevoia unei diversificări, a unei exprimări mai directe, mai personale în ceea ce privește capacitatea mea de expresie cu un corp sunetic pe care îl puteam manevra mai ușor și cu care puteam ataca un repertoriu mai vast.” (în Romeo Plătică, Revista *Examen*, 30 noiembrie 1997, pag. 5)

Și astfel ia naștere Corul de Cameră „Preludiu”, format inițial din amatori, tineri studenți, ingineri, profesori, elevi sau tehnicieni, toți iubitori de muzică corală. Trecerea de la statutul de formație de amatori la cel de profesioniști se va realiza în 1991, odată cu numirea maestrului Voicu Enăchescu în funcția de director al Centrului de Cultură „Tinerimea Română”. Trebuie amintit că încă din 1974, „Preludiu” își desfășura activitatea în cadrul Ansamblului Artistic al Tineretului din România, în prezent Centrul Național de Artă „Tinerimea Română”.

Sub îndrumarea dirijorului Voicu Enăchescu, acest ansamblu va dobândi performanțe deosebite pe plan național și internațional, devenind una dintre cele mai bine cotate formații de acest gen din România. Stau mărturie numeroasele turnee întreprinse în țară și în afară, miile de concerte susținute pe scene importante de la noi sau din străinătate, dese prezențe la festivaluri și concursuri de renume național și mondial, numărul mare de lucrări scrise special pentru „Preludiu”, premiile și distincțiile conferite, sutele de înregistrări radio și tv, cele trei CD-uri lansate și discul „Electrecord”, dar și cele două volume semnate de muzicologul Grigore Constantinescu despre primii 25, respectiv 30 de ani de activitate a corului, *Dialoguri despre Preludiu. 1972-1997*, Editura Tinerimea Română, 1997; *Corul Preludiu 1972-2002. Trei decenii cu muzica*, Editura Ares, București, 2002.

Voi realiza în continuare o succintă trecere în revistă a activității Corului de Cameră „Preludiu” și a dirijorului Voicu Enăchescu în cei 49 de ani de conviețuire și voi începe cu turneele efectuate în străinătate, al

căror principal obiectiv l-a reprezentat promovarea muzicii corale românești. Vreau să punctez faptul că pe lângă concertele susținute, maestrul Enăchescu realiza uneori și ateliere, un fel de workshopuri cu ansamblurile participante la respectivele festivaluri/concursuri (din Franța, Olanda și Germania de pildă), în care erau lucrate piese de Sabin Drăgoi, Alexandru Pașcanu, Dan Buciu, muzică ortodoxă din Banat, dar și lucrări bizantine.

Revenind la turnee, primul a avut loc la un an de la fondare, în 1973 în Cehia. Urmează turneele din Slovacia (1974), Germania (1975), Spania (1976), S.U.A. și Azerbaidjan (1977), Ungaria (1979), Estonia (1981), Bulgaria (1982), Georgia (1984), Slovenia, Rusia, Germania (1985, 1991), Spania, Germania (1992), Franța (1993), Franța, Germania, Olanda (1995), Franța (1996), două turnee în Franța, Germania, Republica Moldova (1997), Franța, Spania, Portugalia (1998), Italia (1999), Franța, Germania - două turnee, Ungaria, Olanda, Elveția (2000), Germania, Olanda (2001), Suedia, Spania, China (2002), Italia, Germania (2003), Suedia (2004), Germania, Austria (2006), Polonia, Macedonia, Austria (2007), Franța - două turnee, Spania, Italia, Austria (2008), Grecia (2009), Italia (2011), Polonia, China (2012), Grecia (2014, 2015), Polonia, Grecia (2016), Grecia (2019).

În contextul acestor turnee, ansamblul a participat la câteva manifestări extraordinare: la concertul organizat la Sala „Dag Hammarskjöld” din incinta Organizației Națiunilor Unite din New-York (1977), la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților de la Moscova (1985), la „Bienala de Muzică Contemporană” de la Berlin cu ocazia împlinirii a 750 de ani de atestare documentară a orașului (1987), la „Expo’92” de la Sevilla (Spania), la Expoziția Mondială de la Hanovra (2000), la „Parnassos” Concert Hall din Atena cu ocazia preluării României a președinției Consiliului Uniunii Europene (2019), sau la concertele de muzică sacră susținute la Catedrala „Notre-Dame” din Paris, la Basilica „Santa Maria di Trastevere” de la Vatican sau la Catedrala Regală din Stockholm.

Așa cum menționam mai devreme, muzica corală românească a constituit nucleul repertoriilor pe care maestrul Voicu Enăchescu le făurea pentru aceste plecări peste hotare, fie că vorbim de prelucrări folclorice sau de lucrări de factură religioasă (prezente mai cu seamă după 1990). Desigur că programul Corului „Preludiu” cuprindea și muzică corală universală (adică muzică renașcentistă, clasică, romantică, modernă și contemporană), însumând peste 350 de piese, paleta stilistică variată

constituind dintotdeauna o caracteristică fundamentală a formației și a dirijorului său.

Corul deține, după cum punctează și compozitorul Dan Buciu: „... mari disponibilități stilistice, cu un repertoriu bogat, divers, ce pleacă de la piesele preclasice consacrate și, trecând prin toate epocile muzical importante, ajunge la creația românească, punctul central al acestui repertoriu.” (în Grigore Constantinescu, *Corul Preludiu 1972-2002. Trei decenii cu muzica*, Editura Ares, București, 2002, pag. 42)

Și pentru că tot am abordat subiectul repertoriului, vreau să specific faptul că programele gândite de maestru pentru corul său cuprindeau lucrări care, în viziunea dirijorului, erau potrivite și necesare ansamblului. Chiar și în aceste condiții, Voicu Enăchescu nu a neglijat nici creațiile scrise de pildă în genul musicalului: *Faust, Mefisto și studenții* (1973) sau în cel vocal-simfonic: *Don Quijote de la Mancha en Barcelona* - Pierre-Philippe Bauzin (1976), *Dido and Aeneas* - Henry Purcell (1979, 2018), *La Cantata Criolla* - Antonio Estévez (1993), *Stabat Mater* - Antonín Dvořák (1993, 2000, 2002), *Requiem* - Gabriel Fauré (1996, 2008), *Te Deum* - Hector Berlioz (2000), *Requiem* - Wolfgang A. Mozart (2001), *Isis* - George Enescu (p.a.a., 2011), *L'Orfeo* - Claudio Monteverdi (2013), *Messiah* - Georg Fr. Händel (2016) sau *Matthäus-Passion* - Johann Sebastian Bach (2018).

Întorcându-mă la muzica pentru cor a cappella, consider că cel mai amplu proces de promovare a acesteia s-a desfășurat în țară, prin susținerea de concerte îndeosebi în cadrul festivalurilor și a concursurilor importante organizate la noi, și mă voi opri numai asupra a două dintre ele, ambele de renume mondial. Este vorba în primul rând despre Festivalul Internațional „George Enescu”, unde Corul „Preludiu” și dirijorul Voicu Enăchescu au fost invitați să participe la edițiile din 1981, 1985, 1988, 1995 (pentru prezența din acest an, Uniunea Interpretilor, Coregrafilor și Criticilor Muzicali din România le-a decernat *Premiul pentru excepționalul program prezentat*), 2001, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015.

În al doilea rând, în cadrul Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi (S.I.M.N.) organizată de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, ansamblul a prezentat între 2013-2017 o serie largă de lucrări corale din literatura contemporană (unele în primă audiție absolută) aparținând unor apreciați compozitori români și străini.

Alte două manifestări care în timp au devenit o emblemă a corului și a maestrului Enăchescu, sunt concertul aniversar și cel de colinde,

susținute adesea pe scena Ateneului Român. Vreau să fac aici o mică precizare referitor la concertele de colinde. Oficial, acestea au fost prezentate publicului abia după 1990, căci până atunci, repertoriul „Preludiu”-lui trebuia conceput în funcție de criteriile impuse de ideologia comunistă, astfel că lucrările de factură religioasă și colindele erau abordate cu mare prudență. Acesta a fost și principalul motiv pentru care după Revoluția din 1989, configurația repertorială a corului s-a schimbat vizibil și s-a îmbogățit, colindele românești și muzica religioasă regăsindu-se tot mai mult în programele sale de concert.

Întrucât am amintit anterior de premiul obținut de Corul „Preludiu” și de dirijorul Voicu Enăchescu pentru concertul din cadrul Festivalului „George Enescu”, ediția din 1995, voi încerca acum să reconstitui întregul palmares. Așadar, în 1997 Uniunea Interpretelor din România și Uniunea Criticilor Muzicali „Mihail Jora” le conferă două distincții care subliniază aprecierea reprezentanților vieții muzicale românești pentru manifestarea fidelității întregului ansamblu și a dirijorului față de creația autohtonă.

În 2002, în cadrul turneului din China, la Festivalul Coral Internațional de la Beijing, ediția a VI-a, dintre cele 60 de coruri participante, „Preludiu” obține *Premiul I* și *Medalia de Aur*, *Premiul I pentru cea mai bună interpretare a unui cântec în limba chineză*, iar maestrului i s-a acordat *Premiul pentru cel mai bun dirijor*.

Doi ani mai târziu, în 2004, Voicu Enăchescu este decorat de președintele României cu *Ordinul „Meritul Cultural în Grad de Comandor pentru promovarea culturii”*.

Reîntorși în China după zece ani, în 2012, „Preludiu” și dirijorul său retrăiesc succesul dobândit la prima participare în cadrul Festivalului Coral Internațional de la Beijing, obținând *Premiul I* la categoria *coruri mixte adulte*, *Premiul I pentru cea mai bună interpretare a unui cântec în limba chineză* și *Premiul pentru cel mai bun dirijor*. Tot în 2012, li se oferă *Premiul I* la Festivalul Internațional de Muzică Religioasă Ortodoxă de la Byafistok (Polonia), iar în 2016, *Premiul III* la același festival polonez.

Cum au reușit toate aceste performanțe? Răspunsul este simplu: prin multă muncă, dăruire și pasiune pentru arta corală. Ceea ce a izbândit să creeze maestrul Voicu Enăchescu este cu adevărat remarcabil. Întâi de toate, un cor ce se distinge printr-o sonoritate unică, deosebită, mereu proaspătă (pe care a reușit să o mențină și să o perfecționeze în ciuda faptului că fluxul de coriști a fost foarte mare de-a lungul celor 49

de ani de existență), apoi prin puritate în intonație, omogenitate în sunet, claritate în frază, dinamică fin gradată, dicție non-ostentativă, echilibrul registrației discret și expresiv și desigur, prin interpretarea majorității lucrărilor fără partitură și în limba originală.

Mai mult decât atât și poate cel mai important aspect este faptul că Voicu Enăchescu a adus muzica corală la cel mai înalt nivel artistic. Prin gesturile sale simple dar precise și elocvente, prin carisma sa dar mai ales prin intuiția muzicală deosebită cu care reușea să construiască fraze muzicale și sonorități ce vizau esența discursului componistic, maestrul „crea acea rară comuniune a celor trei actori participanți la actul de restituire a stărilor emoționale pe care compozitorul unei anumite lucrări le-a consemnat în reci semne muzicale pe hârtie, devenite însă căldura plăcută a bucuriei de a dezgropa din această mină a partiturii vibrația unică, personificând toate elementele participante: creator, interpret, receptor.” (Dan Buciu, în *Broșură aniversară Voicu Enăchescu - 75*, Centrul Național de Artă „Tinerimea Română”, 2018, pag. 6)

Într-adevăr, concertele susținute de Corul „Preludiu” și de dirijorul Voicu Enăchescu, în special cele aniversare sau de colinde, semănau mai degrabă cu niște reuniuni familiale, și o spun și în calitate de membru al formației (din 2016). Domnea o atmosferă intimă în care ne bucuram cu toții de muzică. De multe ori, maestrul ne vrăjea. Reușea să ne transpună parcă într-o altă dimensiune. Recunosc că am trăit niște momente și niște sentimente unice, înălțătoare pe scenă alături de domnia sa, și pentru asta îi mulțumesc și îi sunt veșnic recunoscătoare.

Sunt convinsă că experiențe de genul acesta au experimentat nu numai colegi de-ai mei din cor, ci și alți membri ai formațiilor cu care maestrul Voicu Enăchescu a colaborat de-a lungul anilor: corurile Filarmonicilor din București, Iași, Timișoara, Craiova sau ansambluri din Franța, Spania și Olanda.

Nu trebuie trecute cu vederea nici preocupările pe care Voicu Enăchescu le avea în afara repetițiilor și a concertelor cu Corul de Cameră „Preludiu” și mă refer aici la calitatea sa de membru în Consiliile de Administrație ale Societății Române de Radiodifuziune și Televiziune, de membru și/sau de președinte în jurii de specialitate (1998 - Festivalul Național pentru Tineri Dirijori, ediția a VI-a, Craiova, președinte; 2011-2014 și 2016-2019 - Festivalul-Concurs Internațional „Liviu Borlan”, Baia-Mare, președinte; 2013 - Concursul Național de Interpretare Corală

„Gavriil Musicescu”, ediția a VII-a, Chișinău, președinte; 2019 - Festivalul-Concurs Coral de Muzică Sacră, ediția a II-a, Botoșani, președinte etc.).

Nu pot să închei acest periplu profesional al Corului de Cameră „Preludiu” și al dirijorului Voicu Enăchescu fără să includ câteva titluri de lucrări ce poartă însemne dedicative: *Elegii Eminesciene* - Dan Voiculescu, *Coruri* - Adrian Pop, *Gloria; De profundis* - Sabin Păuța, *Graffiti* - Adrian Enescu, *Măicuță, când m-ai făcut* - Nicolae Brânduș, *Poveste antirăzboinică* - Cornelia Tăutu, *Tatăl nostru* - Irina Odăgescu-Țuțuianu, *Colinde, colinde; Între pasări* - Felicia Donceanu, *Din prag; Fantezie* - Diana Vodă-Dembinski, *Rugul aprins; Lili-acol* - Liviu Dănceanu, *Două colinde laice* - Richard Oschanitzky, *Shakespeare in love* - Dan Buciu, *Noapte de mai* - Alexandru Pașcanu.

Iată ce mărturisea compozitorul Alexandru Pașcanu despre acest aspect: „Eu am colaborat mult cu acest cor. Faptul că în programele sale sunt înscrise și unele din lucrările mele, nu este întâmplător. Am scris în mod special variante la multe piese pentru genul său de interpretare și pot spune că întotdeauna corul a reușit să releve ideile mele, să dea viață partiturilor.” (în Grigore Constantinescu, *Corul Preludiu 1972-2002. Trei decenii cu muzica*, Editura Ares, București, 2002, pag. 35)

De-a lungul timpului, Corul de Cameră „Preludiu” și dirijorul Voicu Enăchescu au concertat alături de nume celebre ale solisticii și teatrului din România, precum Nicolae Herlea, Valentin Teodorian, Pompei Hărășteanu, Ionel Voineag, Lucian Marinescu, Florin Georgescu, Florin Diaconescu, Marcel Trandafirescu, Alexandru Moisiuc, Nicolae Andreescu și, bineînțeles, Eleonora Enăchescu; pianiștii Steluța Radu, Ovidiu Cucu, Duma Gheza, Anca Niculescu, Magda Buciu; violonistul Gabriel Croitoru; contrabasistul Ovidiu Bădilă; balerinii Anne Marie Vretos și Florin Brândușă, sau actorii Ovidiu Iuliu Moldovan, Marcel Iureș, Eusebiu Ștefănescu și Adrian Păduraru.

O altă latură a personalității lui Voicu Enăchescu a fost aceea de manager al actualului Centru Național de Artă „Tinerimea Română”, instituție pe care a condus-o cu succes timp de 24 de ani. În același sediu al prezentului C.N.A.T.R. fusese inaugurat în 1927 Palatul Societății „Tinerimea Română”, în cadrul căruia exista o organizație activă încă din 1878, ce-și propunea stimularea vieții spirituale a tineretului sfârșitului de secol XIX. Personalități de primă mână au călcat pragul acesteia, printre

care Barbu Ștefănescu Delavrancea, Octavian Goga și chiar George Enescu.

Din 1991, când își reluse titulatura inițială (din Ansamblul Tineretului în Centrul de Cultură „Tinerimea Română”), ia naștere o nouă instituție de spectacole și turnee artistice aflată sub egida Ministerului Culturii, structurată pe mai multe departamente care își desfășurau activitatea în șase genuri artistice: coral (Corul de Cameră „Preludiu”), coregrafic (trupa de balet contemporan „Orion”), orchestral (formația camerală „Philharmonia”), cameral (ansamblul de muzică contemporană „ARCHAEUS” și cvartetul „Arcadia”), folcloric (ansamblul de dans și orchestra populară „Cununa Carpaților”) și de muzică ușoară (Ansamblul de muzică pop). Șapte ani mai târziu, ia ființă și clubul de jazz „Gutenberg” din dorința de diversificare a activității „Tinerimii Române”.

Mai vreau să adaug un lucru extrem de important și anume că Voicu Enăchescu a preluat conducerea acestei instituții într-un moment în care clădirea se afla într-o stare avansată de deteriorare, fiind puternic afectată de cutremure. Domnia sa a obținut fondurile necesare din partea Ministerului Culturii pentru a consolida și renova sediul și, de asemenea, pentru a construi propria sală de concerte, această splendidă sală gândită pe modelul *Scalei* din Milano.

Tot în aceeași perioadă (1998), maestrul Voicu Enăchescu este ales președinte al Asociației Naționale Corale din România, organism neguvernamental și non-profit, înființat în 1990 cu sprijinul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. A.N.C.R. este membră a Organizației Europene Corale “Europa Cantat”, organizatoare a unei majorități a festivalurilor, concursurilor și manifestărilor corale din Europa.

Obiectivul primordial al acestei asociații l-a reprezentat revitalizarea mișcării corale românești care, o bună bucată de vreme, fusese pusă într-un con de umbră din pricina etichetării de după ‘90 (se presupunea că se aflase exclusiv în slujba ideologiei comuniste). Și nu doar atât, așa cum consemna și muzicologul Viorel Cosma în nr. 196 din 1998 al revistei „Actualitatea Muzicală”: „după Revoluția din 1989, mișcarea corală românească a intrat în cea mai neagră perioadă istorică din cei 200 de ani de existență...”. Tot el completează că: „supraviețuirea Corului „Preludiu” a constituit un adevărat miracol.” (Viorel Cosma, *Actualitatea Muzicală*, nr. 196, 1998)

Însă, „odată cu prezența la conducere a lui Voicu Enăchescu, atenția față de viața corală românească a sporit, nu numai prin

organizarea de competiții, prin prezențele eficiente în jurii locale, zonale și republicane a principalilor membri ai conducerii, în frunte cu președintele, dar și prin reactivarea interesului public pentru muzica corală în planul școlilor, ca și în cel al formațiilor de tineret sau al formațiilor profesioniste.” (Grigore Constantinescu, *Corul Preludiu 1972-2002. Trei decenii cu muzica*, Editura Ares, București, 2002, pag. 157)

Iată ce și cât a însemnat Voicu Enăchescu pentru muzica corală românească! Și cu siguranță că nu am cuprins tot, însă vreau să îl asigur pe maestru că noi, cei din Corul de Cameră „Preludiu”, vom duce mai departe moștenirea muzicală pe care ne-a lăsat-o și promitem că o vom face așa cum ne-a învățat, adică la cel mai înalt nivel artistic.

Dragă maestre, vă mulțumim pentru tot! Rămas bun... și nu uitați... vă vom păstra veșnic în sufletele și în amintirea noastră!

SUMMARY

Melania Turcu

VOICU ENĂCHESCU - 61 years of consecrated life to Romanian choral music

For Romanian musical culture and especially for choral culture, Voicu Enăchescu (1943-2022) is undoubtedly a resonant name, one of the most important conductors and founder of the "Preludiu" Chamber Choir, a group that is today at the top of the ensembles in Romania.

In the 49 years he has been at the helm of his choir, Voicu Enăchescu has undertaken an extensive process of promoting local choral music both at home and abroad, the result being an impressive number of concerts held on the country's major stages and abroad, most of them in internationally renowned festivals and competitions.

In parallel with his conducting activity, Voicu Enăchescu also distinguished himself through his outstanding managerial qualities as director of the National Art Centre "Tinerimea Română" between 1991-2014 and as president of the National Choral Association of Romania, a position he held from 1998 until his death. Voicu Enăchescu had two aspects in mind throughout his career; first - to bring choral music to the highest artistic level and second - to permanently promote Romanian choral music.